

ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH
XIV WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

§ 1.

1. Zadania I etapu Konkursu obejmują zagadnienia wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.), w części „Treści nauczania – wymagania szczegółowe”, w punktach:

- 1.1. środki językowe (I.1–I.14);
- 1.2. rozumienie wypowiedzi pisemnych (III.1–III.7);
- 1.3. reagowanie pisemne na wypowiedzi (VII.1–VII.14);
- 1.4. przetwarzanie pisemne (VIII.1–VIII.3);
- 1.5. strategie komunikacyjne (XIII);
- 1.6. świadomość językowa (XIV);
- 1.7. struktury gramatyczne:

Czasownik

- 1) Bezokolicznik i formy osobowe, np. *to work, works*.
- 2) Czasowniki posiłkowe, np. *be, do*.
- 3) Czasowniki modalne:
 - *can*, np. *Can you help me? I can speak English. I can't swim. I can't see him;*
 - *could*, np. *Could you speak more slowly? I couldn't help him with the exercise;*
 - *may*, np. *May I speak to Sam? It may be too late;*
 - *must*, np. *I must finish it today. You mustn't smoke here. It must be Tom;*
 - *should*, np. *You shouldn't do it. Where should I get off?*
 - *will*, np. *I'll wash up later. The train will be late.*
- 4) Tryb rozkazujący, np. *Come here! Don't touch that!*
- 5) Czasowniki regularne i nieregularne, np. *work – worked – worked*.
- 6) Imiesłów czynny i bierny, np. *speaking, spoken*.
- 7) Czasowniki wyrażające stany, np. *I want to be a singer. I believe you are right.*
- 8) Czasowniki złożone (*phrasal verbs*), np. *get up, break down, look for*.
- 9) Czasy gramatyczne:

- Present Simple, np. *She often visits her grandparents. The train leaves at 7;*
 - Present Continuous, np. *She is working in the garden at the moment;*
 - Present Perfect, np. *I've just seen my teacher;*
 - Past Simple, np. *Columbus discovered America in 1492;*
 - Past Continuous, np. *We were watching TV at ten o'clock last night;*
 - Past Perfect, np. *He had already gone home when we arrived at the party;*
 - Future Simple, np. *I will call you tomorrow. I think he will win.*
- 10) Konstrukcja *be going to*, np. *I'm going to give a party on Saturday.*
- 11) Konstrukcja *have to*, np. *He has to go there. I don't have to do it.*
- 12) Konstrukcja *would like to*, np. *I would like to meet him.*

Rzeczownik

- 1) Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, np. *a cat, rice, information, money.*
- 2) Liczba mnoga regularna i nieregularna, np. *a dog – dogs, a woman – women.*
- 3) Forma dzierżawcza, np. *the manager's office, the colour of her eyes.*
- 4) Rzeczowniki złożone, np. *a washing machine, toothpaste, sister-in-law.*

Przedimek

- 1) Przedimek nieokreślony, np. *a cup, an animal.*
- 2) Przedimek określony, np. *the sun, the USA.*
- 3) Przedimek zerowy, np. *dinner.*

Przymiotnik

- 1) Stopniowanie regularne i nieregularne używane do porównań w stopniu równym, wyższym i najwyższym, np. *big – bigger – the biggest, expensive – more expensive – the most expensive, good – better – the best; She is as tall as her father.*
- 2) Użycie *so, such, how* i *what* z przymiotnikami, np. *She is such a nice girl.*

Przysłówek

- 1) Stopniowanie regularne i nieregularne, np. *elegantly – more elegantly – the most elegantly, badly – worse – the worst.*
- 2) Przysłówki *too* i *enough*, np. *(not) sweet enough, too large.*
- 3) Miejsce przysłówka w zdaniu, np. *She often goes to the cinema.*

Zaimek

- 1) Zaimki osobowe w formie podmiotu, np. *I, we* i w formie dopełnienia, np. *me, them.*
- 2) Zaimki dzierżawcze, np. *mine, yours, ours.*
- 3) Zaimki zwrotne, np. *myself, yourself, ourselves.*
- 4) Zaimki wskazujące, np. *this, those.*
- 5) Zaimki pytające, np. *who, what, which.*

- 6) Zaimki względne, np. *who, which, that*.
- 7) Zaimki wzajemne, np. *each other*.
- 8) Zaimki nieokreślone, np. *some, any, much, many, no, (a) few, (a) little, other*.
- 9) Zaimek bezosobowy *you*.
- 10) Zaimki *one/ones* w zdaniach typu *I will take the green one/ones*.

Liczebnik

- 1) Liczebniki główne, np. *one, a thousand*.
- 2) Liczebniki porządkowe, np. *the first, the twenty-fourth*.

Przyimek

- 1) Przyimki określające miejsce, kierunek, odległość, np. *in London, to school*.
- 2) Przyimki określające czas, np. *on Monday, in July, at night*.
- 3) Przyimki sposobu, np. *by bus, with a pen*.
- 4) Przyimki po niektórych czasownikach i przymiotnikach, np. *think of*.

Spójnik

- 1) Spójniki, np.: *and, or, because, if, unless, while, before, so*.

Składnia

- 1) Zdania twierdzące, przeczące i pytające w czasach: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple.
- 2) Zdania z podmiotem *it*, np. *It rained heavily last night*.
- 3) Zdania z podmiotem *there*, np. *There is a new restaurant in King Street*.
- 4) Zdania z dwoma dopełnieniami, np. *Yesterday I bought my grandma a nice present*.
- 5) Zdania w stronie biernej w czasach: Present Simple, Present Perfect, Past Simple, Future Simple, np. *My car was stolen last night*.
- 6) Pytania pośrednie, np. *He wants to know if I like him*.
- 7) Zdania w mowie zależnej z czasownikami *say, tell, ask*, np. *He told me (that) he was very unhappy*.
- 8) Zdania współrzędnie złożone, np. *My brother was playing football, and I was watching cartoons*.
- 9) Zdania podrzędnie złożone:
 - przydawkowe, np. *The man who lives next door is a famous actor*;
 - okolicznikowe:
 - celu, np. *I came here to give you this letter*;
 - czasu, np. *The phone rang when we were leaving the flat*;
 - miejsca, np. *He was sitting where I had left him*;
 - przyczyny, np. *She is happy because she won the lottery*;

- skutku, np. *I was tired so I went straight to bed;*
- warunku (typu 0, I, II), np. *She will come to see you if she has time.*
lub *I would scream if I saw a ghost.*

10) Konstrukcje bezokolicznikowe i gerundialne, np. *I'm very happy to see you.*

11) Zdania wykrzyknikowe, np. *What a beautiful room!*

Wiedza o krajach anglojęzycznych, ich kulturze i realiach

- 1) Londyn (Wielka Brytania) – wybrane zagadnienia z zakresu geografii, historii i kultury miasta, w tym najważniejsze miejsca, zabytki, symbole, tradycje i atrakcje turystyczne, zgodnie z treściami zawartymi we wskazanych poniżej źródłach:
 - *All London*, Editorial FISA Escudo de Oro S.A.;
 - Tomkinson A., *Loving London*, ELI Readers, 2021;
 - Crowther, J. (red.), *Oxford Guide to British and American Culture*, Oxford University Press.

§ 2.

1. Zadania na II etapie Konkursu obejmują zagadnienia wymienione w I etapie Konkursu oraz następujące zagadnienia:

Struktury gramatyczne, m.in.:

Czasownik

- 1) Czesy gramatyczne:
 - Present Perfect Continuous, np. *She's been jogging for the last 30 minutes;*
 - Future Continuous, np. *I'll be flying to California this time tomorrow;*
 - Past Perfect Continuous, np. *They had been walking for 3 hours before they reached the summit.*
- 2) Czasowniki modalne z Perfect Infinitive, np. *You should have helped her before the party.*

Składnia

- 1) Zdania okolicznikowe warunku typu III, np. *They would have missed their plane if they had gone to the airport by car.*
- 2) Zdania wyrażające życzenie lub przypuszczenie, np. *I wish I had read his message.*
- 3) Zdania w stronie biernej w czasach: Present Continuous, Past Continuous, Past Perfect, np. *The road is being repaired at the moment.*
- 4) Causative *have* np. *She had her hair cut on Saturday.*

Wymowa i pisownia

- 1) rozpoznawanie relacji między zapisem a wymową wyrazów;
- 2) rozpoznawanie wyrazów o takiej samej lub podobnej wymowie, w tym homofonów, np. *hour – our;*
- 3) rozpoznawanie różnic w wymowie wyrazów o podobnej pisowni.

Wiedza o krajach anglojęzycznych, ich kulturze i realiach

- 1) Zakres I etapu oraz historia Stanów Zjednoczonych – od początków europejskiego osadnictwa w Ameryce Północnej do zakończenia wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych w 1783 r. – w zakresie przedstawionym we wskazanych źródłach:
 - O’Callaghan, B., *An Illustrated History of the USA*, Longman, s. 4–31;
 - *Outline of U.S. History, Bureau of International Information Programs*, U.S. Department of State, 2011, s. 6–65;
 - Crowther, J. (ed.), *Oxford Guide to British and American Culture*, Oxford University Press.

§ 3.

1. Zadania na III etapie Konkursu obejmują zagadnienia wymienione w I i II etapie Konkursu oraz następujące zagadnienia:

Struktury gramatyczne i leksykalne, m.in.:

Czasownik

- 1) Czasy gramatyczne:
 - Future Perfect, np. *She will have finished her project by Tuesday*;
 - Future Perfect Continuous, np. *My boss will have been working here for 50 years by 2027*.

Słownictwo

- 1) słowotwórstwo, np. *The wall is 10 feet long – The length of the wall is 10 feet*;
- 2) wyrażenia idiomatyczne (pogoda, kolory, ubrania), np. *He is under the weather today – He doesn’t feel well today*.

Znajomość lektury

- 1) F. Scott Fitzgerald, *The Cut-glass Bowl and Other Stories*, Macmillan Readers.

Wiedza o krajach anglojęzycznych, ich kulturze i realiach

- 1) Zakres I i II etapu oraz wybrane zagadnienia dotyczące Australii i Nowej Zelandii, obejmujące geografie, historię, kulturę, społeczeństwo, tradycje, symbole narodowe oraz najważniejsze miejsca i atrakcje turystyczne, w zakresie przedstawionym we wskazanych źródłach:
 - Lindop, C., *Australia and New Zealand*, Oxford Bookworms Library, Oxford University Press;
 - Penney, B., Teague, G., *Australia – Culture Smart!*, Kuperard, 2016;
 - Crowther, J. (ed.), *Oxford Guide to British and American Culture*, Oxford University Press.

Rozdział 4.

Źródła dla uczniów i nauczycieli

§ 1.

Zakres wiedzy ma charakter kumulatywny. Wymagania określone dla etapu II obejmują również cały zakres etapu I, natomiast wymagania etapu III obejmują cały zakres etapów I i II.

§ 2.

1. Przygotowując się do Konkursu, uczniowie mogą korzystać:
 - z podręczników dla szkół podstawowych dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
 - z innych materiałów poszerzających znajomość gramatyki i słownictwa oraz rozwijających sprawności językowe.
2. W zakresie wiedzy o krajach anglojęzycznych, ich kulturze i realiach obowiązują następujące publikacje:

1) etap I – Londyn (Wielka Brytania):

- *All London*, Editorial FISA Escudo de Oro S.A.;
- Tomkinson A., *Loving London*, ELI Publishing, 2021;
- Crowther J. (red.), *Oxford Guide to British and American Culture*, Oxford University Press.

2) etap II – historia Stanów Zjednoczonych:

- O’Callaghan B., *An Illustrated History of the USA*, Longman, s. 4–31;
- *Outline of U.S. History*, Bureau of International Information Programs, U.S. Department of State, 2011, s. 6–65;
- Crowther J. (ed.), *Oxford Guide to British and American Culture*, Oxford University Press.

3) etap III – Australia i Nowa Zelandia:

- Lindop C., *Australia and New Zealand*, Oxford Bookworms Library, Oxford University Press;
- Penney B., Teague G., *Australia – Culture Smart!*, Kuperard, 2016;
- Crowther J. (red.), *Oxford Guide to British and American Culture*, Oxford University Press.

3. Na III etapie Konkursu wymagana jest znajomość treści lektury:

- Fitzgerald F.S., *The Cut-glass Bowl and Other Stories*, Macmillan Readers.